

BESEDA IN DEJANJE

MLADINE SLOVENSKE SKUPNOSTI

NUMERO UNICO

SLOVENSKA SKUPNOST, UL. MACHIAVELLI 22, TRST

JUNIJ 1975

Ali je zgodovina učiteljica?

KOROŠKA

Na Koroškem so Slovenci leta in leta podpirali samo nemške stranke: socialiste in ljudsko stranko. Ko so po letih in letih skušali narediti obračun, so ugotovili: niti enega ustavnega določila o manjšinski zaščiti nemške stranke niso dosledno uresničile. Napredni in nenapredni Avstrijci so skupaj klonili desničarskim elementom, ki so podrli tistih nekaj dvojezičnih napisov, ki so jih po dolgoletnih pogajanjih in sklicevanju na določila mirovne pogodbe slovenski predstavniki izbojevali. Vse državne stranke so proti državni pogodbi sklenile, da Slovence »preštejejo«, preden jim kaj dajo! Kot da bi se pravice delile s centimetrom, kot da bi bilo pravično štetje po stoletni tlaki!

Tedaj je padel sklep: samostojen nastop. Na delo so se vrgli mladi in stari vseh prepričanj. Vse žive sile koroških Slovencev so se strnile okoli Koroške enotne liste. Na deželnih volitvah marca letos niso uspeli izvoliti slovenskega poslanca v koroški deželni zbor, kar pa je predvsem posledica zgrešene dolgoletne politike vključevanja v vsedržavne stranke. Dejstvo pa je, da so se v mnogih občinah odzvali toliki slovenski volivci, da bi po 50 in več letih izvolili slovenske svetovalce v občinah, kjer od zloma stare Avstrije Slovenci niso politično nastopali!

Po tej poti koroški Slovenci nameravajo tudi dosledno naprej.

BENEŠKA SLOVENIJA

Letos nastopajo po beneškoslovenskih vaseh samostojne krajevne liste, ki imajo v programu tudi obrambo etničnih značilnosti Benečije. Beneška Slovenija je bila od priključitve Italiji lovišče italijanskih strank, po vojni v glavnem Krščanske demokracije. Razen obljub in besed pa te stranke niso zastavile svojih sil za izboljšanje katastrofalnega ekonomskega položaja dolin, ki peha ljudi v tujino, da vasi naravnost izumirajo, in za spoštovanje najosnovnejših narodnostnih pravic: slovenskega vrta in šol, prepovedi fašističnih dejavnosti, priznavanja obstoja slovenske narodnostne skupnosti in tako dalje.

Beneški Slovenci so prišli do istega zaključka kot somišljeniki Slovenske skupnosti na Tržaškem in Goriškem: če ni samostojnega nastopa, ki budi vest vsedržavnih strank, ki jih podreza, da vsaj zaradi strahu pred izgubo glasov kaj naredijo, ostane vse pri starem.

Pogumnim pobudnikom voščimo, da s podporo krajevnega prebivalstva vzamejo usodo v svoje roke!

(Dalje na 4. strani)

POLITIKA IN CILJI ŠPORTNE DEJAVNOSTI

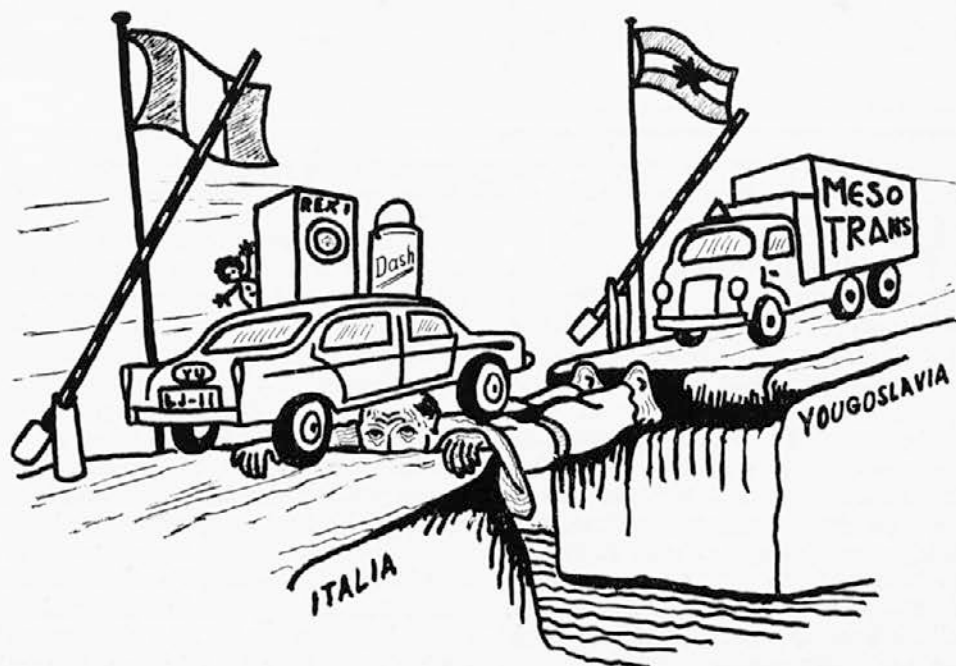
Ko bi šport v dobi nenehnega spreminjanja nekoč trajno veljavnih vrednot ne dobil tako pomembne vloge ne samo pri fizičnem, pač pa tudi pri psihološkem formiranju mladega človeka, bi mu v socialno političnem pogledu ne posvečali takšne pozornosti. V slovenskem zamejskem prostoru pa je šport dobil še pomembnejšo nalogo, saj je vsaj delno izpolnil vrzel, ki je nastala z odmiranjem in počasnim, toda nevzdržnim padcem zanimanja mladih za prosvetno-kulturno dejavnost. Prosvetna društva, pevski zbori in dramske skupine, največkrat še vedno vodeni v duhu čitalništva, nimajo več sile, da bi pritegnili maso mladega rodu, razen mnogokrat osamljenih skupin ljubiteljev prosvete in kulture. Za narodnostno manjšino je torej še pomembnejše, kakšna je politika in kakšni cilji športne dejavnosti.

Začetki so bili razveseljivi, po zgledu in vzponu tržaškega Bora so se društva razrasla po skoraj vseh vaseh. Čeprav ni manjkalo političnih pritiskov s strani neslovenskih strank, je prevladalo stališče nadstrankarstva pri vodstvu športnih društev. S tem je bilo moč odtegniti lepo število slovenskih mladincev od vključevanja v italijanske klube. Vendar se je že tedaj pokazala vrzel, saj slovenska društva niso gojila vseh najpriljubljenejših panog. V modi je bila predvsem odbojka kot najbolj slovenska športna panoga, sledil je namizni tenis. Do krize je prišlo pri nogometu. Vsako društvo je hotelo imeti lastno enajsterico, ki bi se

za vsako ceno morala kar se da visoko uvrstiti na lestvici. Iz prvotnih samo iz slovenskih nogometašev sestavljenih ekip so nastajale mešane, slovenščina je bila v pogovoru med igralci in trenerjem potisnjena v kot. Klubi so pričeli po vzgledu italijanskih profesionalcev kupovati nogometaše in jih honorirati, občinstvo je tudi po vaseh polagoma pričelo bodriti svoje v italijanščini. Te negativne strani so prišle do viška, ko je SKGZ prisilila Zvezo slovenskih športnih društev v Italiji, da se je vanjo včlanila.

Čeprav je javno mnenje ostro nastopilo proti nespoštovanju bistvenih ciljev, kot je formiranje mladih zavednih slovenskih športnikov, je SKGZ dopuščala te odklone, čeprav je imela na razpolago vsa sredstva — tudi in predvsem materialna, s katerimi je že dosegla včlanjenje ZSSDI — da prepreči nadaljnjo asimilacijo nogometašev.

Slovenska skupnost, ki je zaradi višjega cilja — slovenski športniki morajo med seboj sodelovati ne glede na politično prepričanje — nadaljevala s politiko nevmesavanja v delovanje športnih društev, je ostala športnikom vedno ob strani. Spomnimo se le, da so naša društva začela prejemati podpore iz javnih skladov prav po zaslugi deželnih svetovalcev dr. Škerka in dr. Štoke. Svojo doslednost je izkazala tudi s tem, da se je borila za javne prispevke tudi tistim društvom, ki so bila s svojimi odbori strankarsko pobarvana in bližja ciljem PSI ali KPI.

Manjšina je most

Devin - 24. maja '75

I. deželni kongres Slovenske skupnosti. Po tridesetih letih smo zamejski Slovenci prišli do skupnega političnega vodstva, ki smo ga predvsem mladi resnično pogrešali. Predvsem z ustanovitvijo avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine je prihajala vedno bolj do izraza želja Slovencev v njenih mejah, da se tudi politično povežemo zamejski Slovenci od Kanalske doline do Trsta v skupno slovensko, demokratično in progresivno stranko.

Mladi smo z zanimanjem sledili vsa ta leta delu tržaške in goriške Slovenske skupnosti ter delovanju Slovencev v Benečiji in Kanalski dolini. Resnično smo sedaj zadovoljni, da so se te sile povezale v skupno vodstvo, da bomo tako med seboj bolje povezani in močnejši v svojih akcijah.

Mlajši pozdravljamo nov premik v našem političnem zamejskem življenju in pozdravljamo Slovensko skupnost kot edino slovensko stranko v Italiji, katere program temelji na trdnih načelih slovenstva, socialnega in ekonomskega napredka ter neminljivih vrednot demokratičnega gibanja.

Veselim se I. deželnega kongresa Slovenske skupnosti tudi zaradi tega, ker sovpada s trideseto obletnico osvoboditve, ki jo zamejski Slovenci v tem času množično praznujemo.

Zadovoljni smo nadalje, da sovpada I. deželni kongres Slovenske skupnosti z vstopom mladih generacij v aktivno politično življenje. Odslej naprej bomo mladi imeli pravico glasovanja ter izvoljivosti z 18. letom, za kar se je po svojih močeh prizadevala tudi Slovenska skupnost.

Iz vseh teh razlogov si resnično želimo, da bi bil I. deželni kongres nov mejnik ter politični premik v našem zamejskem javnem življenju in da bi pripomogel k rešitvi vseh odprtih narodnostnih vprašanj. Novemu deželnemu vodstvu voščimo obilo uspeha. Pri svojem delu lahko računa na nas mlade, saj smo bili že v Devinu številni.

Težki položaj v Devinu - Nabrežini

Devinsko-nabrežinska občina je z narodnega stališča gotovo najbolj izpostavljena občina na Tržaškem. Predstavniki Slovenske skupnosti v občinski upravi so pri svojem delovanju vedno imeli pred očmi predvsem to dejstvo. Zavedali so se, da predstavniki italijanskih vsedržavnih strank ne morejo imeti tolikšnega posluha za vsa tista vprašanja, ki zadevajo slovensko prebivalstvo naše občine. S tem seveda nečemo trditi, da med njimi ni dobrih in zavednih Slovencev. Če pa je bil

IZ PROGRAMA ZA DEVIN - NABREŽINO

- V Devinu čimprej zgraditi novo osnovno šolo in vrtec.
- V Sesljanu zgraditi vrtec, da bo v osnovni šoli dovolj prostora.
- Utrditi celodnevni pouk.
- Dopolnitev športnega centra v Nabrežini, gradnja manjših igrišč po posameznih vaseh.

kje potreben slovenski samostojni politični nastop, je bilo to prav gotovo v devinsko-nabrežinski občini.

Sodelovanje predstavnikov Slov. skupnosti v zadnjih dveh mandatnih dobah s strankami leve sredine (PSI, PSDI, DC) v okviru občinske uprave je treba na vsak način pozitivno oceniti. Slovensko prebivalstvo je imelo od takega sodelovanja neposredne koristi. To velja predvsem za dosledno izvajanje dvojezičnosti na vseh ravneh občinske uprave. Na občini lahko vsakdo govori po vseh uradih v svojem materinem jeziku. V zadnjih letih ni občinska uprava sprejela v službo nikogar, ki bi ne obvladal obeh tu govorečih jezikov. Naša občina je bila prva na Tržaškem, ki je postavila dvojezične napise tudi na državne ceste in to brez dovoljenja ANAS-a, čeprav je bilo predloženo tej ustanovi v zvezi s tem vprašanjem več prošelj, na katere ni bilo nobenega odziva. Ti napisi, zlasti pa tisti ob državni cesti 14, pa so bili tarča črnih mazačev.

Med realizacije zadnje občinske uprave moramo vsekakor prišteti spremembo regulacijskega načrta, ki jo je pred kratkim odobril občinski svet. Današnji regulacijski načrt naše občine je restriktiven, predvideva strogo nadzorstvo nad gradnjami in dejansko onemogoča špekulacijo.

V zadnjih desetletjih se je v devinsko-nabrežinski občini močno spremenila narodnostna sestava. Raznarodovanje se je začelo po vojni z nasilnim naseljevanjem istrskih beguncov in z nasilno gradnjo dveh ezulskih naselij. Slovenska skupnost se je tedaj temu uprla, tako da je bil tedanji župan odstavljen. Kasneje so tudi odstavili takratnega župana, sedanje ga poslanca KPI, Škerka, ker ni hotel dovoliti nadaljnje gradnje teh naselij. Po drugi strani pa je treba resnici na ljubo povedati, da je njegov predhodnik, ki je prav tako pripadal KPI, podpisal dovoljenja za gradnjo naselja Villaggio del pescatore.

Drugi razlog, da se je v naši občini tako spremenila narodnostna sestava, pa je nenehno priseljevanje Tržačanov iz mesta na podeželje.

Kaj nam obeta bodočnost? Položaj je za Slovence v naši občini zelo težak. Zelo verjetno je, da bo v novem občinskem svetu prvič sedel fašistični svetovalec. Tudi na volilni listi KPI za občinski svet je šest italijanskih kandidatov. Edini, ki bodo nosili vso težo in odgovornost za urejanje narodnostnih problemov in potreb domačega prebivalstva, bodo predstavniki Slovenske skupnosti. Naša lista gre na volitve brez predsodkov in brez katerekoli vnaprej določene rešitve glede bodočega vodstva občine, odprta pa tistim možnostim, ki bodo najbolj koristne našemu prebivalstvu.

—o—

IZ PROGRAMA ZA ZGONIK

- Ustvariti infrastrukture za šport in rekreacijo.
- Postavitev dvorane za prosvetno in kulturno delo.

—o—

KANDIDATI V OBČINI DEVIN-NABREŽINA

1. Antek TERČON, Sesljan, teh. asistent
2. Bojan BREZIGAR, Nabrežina, časnikar
3. Janez ANTONIČ, Cerovlje, kmetovalec
4. Ivan BRECELJ, Devin, obrtnik
5. Stanko GRUDEN, Mavhinje, kmetovalec
6. Janko JEŽ, Sesljan, ravnatelj sl. učiteljskega v Trstu
7. Valter KNEZ, Sesljan, upokojenec
8. Stanko KOSMINA, Nabrežina, trgovec
9. Rosanda KRALJ, Slivno, dijakinja
10. Alojz LEGIŠA, Štivan, delavec
11. Bogomila LUPINC, Praprot, uradnica
12. Nadja MALALAN por. SOSIČ, Devin, gospodinja
13. Adele PAHOR por. SEDMAK, Sv. Križ, gospodinja
14. Janko PAHOR, Cerovlje, pek
15. Mirko PAHOR, Medjavar, delavec
16. Robert PIPAN, Mavhinje, delavec
17. Mirko RADOVIČ, Nabrežina, kmetovalec
18. Srečko SUSTERSIC, Prečnik, učitelj
19. Igor TUTA, Sesljan, publicist
20. Boris ZIDARIČ, Nabrežina, visokošolec

—o—

IZ PROGRAMA ZA DOLINO

- Zgraditi manjša športna igrišča (košarka, odbojka...) po vaseh.
- Utrditi celodnevni pouk.
- Skrb za ekologijo.

SLOVENSKI VRTEC V MILJE!

V miljski občini nastopa Slovenska skupnost le pri pokrajinskih volitvah. V miljskem okrožju kandidira enaindvajsetletnik Marijan Štrajn iz Štramarja. V Miljah in okolici ima naša stranka verjetno najzvestejše volivce, ki pa jih je premalo za uspeh na občinskih volitvah.

Zakaj najzvestejše? Zato, ker je vsa miljska občina z narodnega vidika sivo področje. Spori v zvezi s kominformom še vedno rojevajo svoje žalostne sadove: slovenski osnovni šoli sta malo obiskovani, edini prosvetni in kulturni nastopi so enkrat, dvakrat na leto pri Koroscih, drugje ni slovenskih društev, zborov, organizacij. Slovenščina je prisotna le v dveh cerkvah in na kakem napisu.

Poleg tega je naša skupnost izgubila o-

gromno zemlje zaradi razlastitev — nove razlastitve pa se že spet pripravljajo. Veliko je tudi priseljencev, ki so popolnoma spremenili narodnostno sestavo nekdanj malo obljudenih zaselkov.

Huda krivica, ki jo trpijo miljski občani, je odsotnost slovenskega vrta. Napredna občina tako zahteva od otrok, da se že v nežnih letih navzamejo tujega duha in jezika. Kako naj uspeva slovenska osnovna šola, če pa mora otrok skozi italijanski vrtec?

Mladi kandidat iz Štramarja pa priča, da se nekaj premika: mladi v Žavljah se že zbirajo v vzgojni organizaciji, več mladih iz miljske občine je na naših šolah in v mestnih društvih. Ti bodo v bodoče morali krepko nastopiti!

Girandole in ostalo

Pri zadnjih občinskih volitvah, leta 1970, je bilo v naši občini 954 volivnih upravičencev, danes jih je 1325 — 371 več, od katerih je okoli 60 mladih. Ostali so priseljenci, ki so letos postavili svojo, italijansko listo — DC.

To je sad zgrešene politike skupine, ki je vodila občino zadnjih deset let. Zrasle so Girandole, komaj je bila ustavljena Delta. In še obstoji nevarnost novih naselitev, ker regulacijski načrt predvideva turistično področje pri Briščikih. Takoj je treba načrt spremeniti!

Ko je moral pred leti tedanji devinsko-nabrežinski župan Terčon podpisati gradbeno dovoljenje za raznarodovalno begunsko naselje, ni klonil, tako da je prefekt poslal komi-

Želja mladine je bolj iskreno in živo sodelovanje med vsemi organizacijami in sploh med vso slovensko mladino iz občine. To sodelovanje naj bi segalo preko svetovnih nazorov in prepričanj, saj smo in se moramo čutiti najprej Slovenci, posebno še sedaj, ko naša občina tako nevarno spreminja svoj etnični obraz.

Aktualen in živ je problem fašizma, svetli so pred nami ideali NOB, predvsem kar se tiče manjšinskih pravic.

15. junija bomo stopili na volišča. V naši občini velja večinski sistem: lista, ki dobi največ glasov, dobi v svetu 12 mest, druga pa tri, ostale nič. Letos nastopa v Zgoniku tudi DC. More se zgoditi, da zasede drugo ali celo prvo mesto (že leta 1964 je glasovalo za DC 65 oseb, letos je nad 300 novih italijanskih volivcev). V tem primeru zleti iz občinskega sveta ena od strank, za kateri volijo Slovenci. Mladi se dobro zavedamo, da bi bilo absurdno, da bi se to zgodilo s Slovensko skupnostjo, ki se je raznarodovanju že leta in leta upirala. Čas je, da povemo, kaj mislimo!

—o—

KANDIDATI V OBČINI DOLINA

1. Glavko PETAROS, Zabrežec, uradnik
2. Alojz TUL, Mačkolje, profesor
3. Bogomil ZOBEC, Boljunec, instalater
4. Zorko JURJEVIČ, Dolina, delavec
5. Bernardo ŽULJAN, Ricmanje, obrtnik
6. Silvester METLIKA, Boljunec, električar
7. Boris GOMBAČ, Ricmanje, uradnik
8. Ivan LOVREČIČ, Domio, trgovec
9. Bruno ZAHAR, Boršt, kmetovalec
10. Josip ŠTRAJN, Dolina, upokojenec
11. Stanko SKRINJAR, Dolina, didaktični ravnatelj
12. Silva ŽERJAL por. ČURMAN, Boljunec, samostojni gostinec
13. Ernest SMOTLAK, Mačkolje, zidar
14. Edi BERNHARDT, Boršt, poljski čuvaj
15. Milan RAŽEM, Gročana, kmetovalec
16. Mario ZAHAR, Zabrežec, kmetovalec
17. Aldo ŠTEFANČIČ, Boljunec, srednješolski ravnatelj
18. Miroslav ČURMAN, Zabrežec, dimnikar
19. Branko SLAVEC, Prebeneg, delavec
20. Miodrag ZOBEC, Boljunec, instalater

V Dolini zdaj še PRI, PSDI in PLI

Dolinska občina je bila še pred desetimi leti skoro 95% slovenska, danes je razmerje med slovenskim in italijanskim prebivalstvom po vsej verjetnosti že 70% proti 30%. Če gremo v takšnem tempu naprej, bomo Slovenci čez deset let že v manjšini. To je posledica industrializacije njenega ozemlja, urbanizacijskega pritiska iz mesta in s tem povezane narodnostne asimilacije. Število prebivalstva v občini znaša danes 5900 oseb, volivcev je okrog 4600.

Odras spreminjene narodnostne podobe je pojav oz. vdor tipičnih italijanskih strank, kot so socialdemokrati, liberalci ter republikanci, ki so v naši občini predstavili svoje liste za občinske volitve. Kar je bilo pred desetimi leti skoraj nepojmljivo, je danes stvarnost. Zato je odgovornost slovenskih volivcev, zlasti

mladih, na prihodnjih volitvah toliko večja. Postavljeni so pred izbiro: ali se razpršiti v italijanske stranke ali pa voliti za samostojno ter edino slovensko stranko, to je za Slovensko skupnost. Prav mladi volivci morajo s svojo izbiro pokazati smer, v kateri je iskati rešitev za naš narodnostni obstoj. Ta izbira je v današnjih razmerah samo ena: da se odločimo za samostojno politično predstavništvo narodne manjšine. Iz tega logično izhaja, da moramo voditi tudi avtonomno kulturno politiko, odprto sicer do kultur drugih narodov, toda ne na osnovi kake meglene fratelance in povrhu največkrat še enostransko pojmovane. Vseh teh 30 let po končani vojni neizpodbitno dokazuje, da smo od fratelance imeli škodo samo Slovenci, da z njo nismo ustavili asimilacije, ampak nasprotno: še bolj ji utiramo pot.

Fernetiči niso afriška puščava

V repentaborski občini že več časa povzroča med prebivalstvom slabo kri vprašanje gradnje velikega tovornega postajališča pri Fernetičih. Jasnó je, da nihče načelno ne more biti proti uresničitvi tega objekta, ki je nujno potreben za nadaljnji trgovinski razvoj med Italijo in Jugoslavijo ter ostalimi vzhodnimi in srednjeevropskimi državami. Prav tako pa je danes vsakomur jasno, da sta vodstvo Konzorcija za izgradnjo tovornega postajališča in zlasti njegov predsednik dr. Zanetti zagrešila vrsto hudih in grobih napak, zaradi katerih je celotna zadeva obtičala na mrtvi točki in je, kar je še najhujše, hudo razburila celotno prebivalstvo na Fernetičih in v bližnji okolici.

Zdrava pamet bi namreč narekovala, da bi vodstvo Konzorcija od vsega začetka stopilo v neposredni stik ne samo s pristojno občinsko upravo, temveč tudi s prizadetimi prebivalci, in šele po takšnih posvetovanjih poverilo tehnikom nalogo za sestavo gradbenega načrta. Vodstvo Konzorcija pa je dovolilo tehnikom, da so začeli izdelovati načrte po svojih kriterijih, kot da gre za gradnjo avtoceste sredi afriške puščave. V resnici pa bi takšno tovrno postajališče porušilo družbeno in gospodarsko ravnotežje zaselka Fernetiči z vsemi predvidenimi in nepredvidenimi posledicami. Predsednik Zanetti je torej hote ali ne hote prezrl to dejstvo in kot teoretik, ki se gre levičarja, hotel vrh vsega kratkotalno odvzeti zemljo lastnikom s pomočjo zloglasnega zakona 865, ki je osnovan na predpostavki, da je vsak lastnik zemlje reaktor ali špekulant. Gospod Zanetti očitno ne pozna naše slovenske zgodovine, kajti drugače bi moral vedeti, da so se naši predniki s potoki krvi osvobodili gosposke tlake in nadvlade. Omenjeni zakon je morda upravičen drugod po državi, kjer še vedno vlada latifundij, nikakor pa ne na našem Krasu.

Kaj torej zahtevamo? Predvsem naslednje:

1. Tovorno postajališče ne sme porušiti družbenega in gospodarskega ravnovesja na Fernetičih.
2. Zemljišče naj se pošteno plača zakonitim lastnikom.
3. Domačini morajo imeti važno besedo pri upravi tovornega postajališča.
4. Pri podeljevanju dovoljenj za razne servise naj imajo prednost domačini.
5. Občinska uprava naj prejme primerno odškodnino za primarne in sekundarne infrastrukture.
6. Družbeno in gospodarsko ravnovesje se ne bo porušilo, če bodo tehniki temeljito popravili sedanji gradbeni načrt.

—o—

KANDIDATI V OBČINI ZGONIK

1. Vlado REBULA, Repnič, tehnik
2. Bruno MILIČ, Briščiki, delavec
3. Janko GRUDEN, Salež, delavec
4. Srečko GRUDEN, Samatorca, grafik
5. Zdravko GRUDEN, Zgonik, uslužbenec
6. Jože MILIČ, Zagradec, kmet
7. Anton ŠČUKA, Gabrovec, uradnik
8. Just ŠKRLJ, Salež, delavec
9. Srečko ŠTOLFA, Salež, kmet
10. Miro ŽIGON, Zgonik, kmet
11. Boris ŽIVEC, Koludrovca, delavec
12. Srečko ŽIVEC, Gabrovec, delavec

TEORIJA IN PRAKSA

Po novi deželni ureditvi se veliko govori in piše o vlogi pokrajin v italijanski državni organizaciji. Mnogi predlagajo, da bi jih kar ukinili, saj v resnici nimajo veliko pristojnosti.

Ni tu mesto, da bi razpravljali o ohranitvi ali ukinitvi pokrajin. Gre bolj za to, če pokrajine vršijo svoje naloge in kako jih vršijo. Pokrajin se med drugim poslužuje naša dežela za finansiranje občinskih javnih del. Tržaška pokrajina je tu zelo pomanjkljiva. Tako še omejuje svoje pristojnosti. Ostaja skrb za nekatere ceste, za psihiatrično bolnišnico, za nekatera šolska poslopja itd.

V pretekli mandatni dobi je imela pokrajina več pobud. Nadaljevala je z reformo psihiatrične bolnišnice. To reformo podpiramo, ker je velika demokratična in humanitarna pridobitev.

Tržaška pokrajina je sklicala mednarodno manjšinsko konferenco v Trstu. Konferenca je tudi zaradi velikega truda prisotnih Slovencev dobro uspela. Nedopustno pa je, da ravno ta pokrajinska uprava, ki je konferenco sklicala, ne upošteva njenih zaključkov: naš jezik je v pokrajinskem svetu prepovedan, dvojezičnost je še zelo pomanjkljiva. Želeli bi tudi, da se posegi na konferenci natisnejo. Le izgovorjena beseda se kmalu pozabi.

IZ PROGRAMA ZA POKRAJINO

- Dvigne naj se poslopje znanstvenega liceja pri Sv. Ivanu za eno nadstropje.
- Ustanovitev paralelnih razredov s slovenskim učnim jezikom na tehničnem zavodu »Volta«.
- Uresničitev otroških jasli za slovenske otroke.
- Uporaba slovenskega jezika pri bolnikih slovenske narodnosti in ustvarjanje slovenskega okolja v zdravstvenih ustanovah.

Ali je zgodovina učiteljica?

(nadaljevanje s 1. strani)

SLOVENSKI OBRTRNIKI

23. marca letos so bile obrtniške volitve. Na Tržaškem so Slovenci nastopili samostojno. Na 3000 glasov so jih dobili okoli 500. Izvolili so dva predstavnika. Samostojno slovensko obrtniško listo je podprl ves slovenski tisk. Obrtniki različnih gledanj so skupno stopili v boj za skupno stvar.

Zakaj to ne bi smelo veljati za samostojno politično zastopstvo? Zakaj ves slovenski tisk pozdravlja samostojni nastop obrtnikov, samostojnega nastopa volivcev pa ne? Ali je politika previsoka stvar za nas? Ali potrebujemo tu varuhov?

POGUBNA LOGIKA

V nekaterih slovenskih občinah so letos predstavile liste tipično italijanske stranke kot PRI, PLI, PSDI. Nekatere so med kandidate privabile tudi Slovence. Tu se kaže pogubna logika. Kar je začel PCI in PSI, se zdaj še naprej širi. Slovenci stojijo pred alternativo: ali se porazgubiti v italijanske stranke in strančice ali pa podpreti edino slovensko politično formacijo. Zgoraj smo našli nekaj primerov v premislek. Ali je zgodovina učiteljica?

Čudno, da ne rečemo kaj hujšega, je potem zadržanje pokrajinskega predsednika, ki je v besedah odprt do Slovencev, v dejanjih pa (glej tovarno pristajališče na Fernetičih) nastopa nedemokratično in avtoritarno (pismo nadzornemu odboru!), brez vsakega posluha za naše življenjske zahteve.

—o—

KANDIDATI V OBČINI REPENTABOR

1. Mihael GUŠTIN (nosilec liste), Col, upokojenec
2. Jože DOLJAK, Veliki Repen, delavec
3. Alojz MILIČ, Veliki Repen, železničar
4. Karel ŠKABAR, V. Repen, kmetovalec
5. Karel GUŠTIN, Col, gostilničar
6. Edvard GUŠTIN, Col, kmetovalec
7. Franko GREGORETTI, Fernetiči, trgovec
8. Walter GOMISEL, Fernetiči, študent
9. Lucijan PURIČ, Veliki Repen, trgovec
10. Marija PISANI, Veliki Repen, uradnica
11. Roman ŠKABAR, V. Repen, gostilničar
12. Milan HROVATIČ, V. Repen, delavec

Najmlajša kandidatinja

Če pregledate kandidatne liste Slovenske skupnosti, boste opazili veliko mladih imen. Večkrat se slišijo očitki, da Slovenska skupnost nima stika s ljudmi, z bazo. In vendar je pred notarjem podpisalo liste Slovenske skupnosti na Tržaškem in Goriškem skoraj 2000 ljudi. Večkrat se slišijo očitki, da Slovenska skupnost nima mladih za sabo. In vendar so med kandidati mladi: od Nabrežine do Milj, od Fernetičev do mesta, do zgornje liste skoraj samih mladih. In še bi lahko naštevali.

Najmlajša kandidatinja je osemnajstletna Rosanda Kralj iz Slivnega, ki nam je na vprašanje, zakaj kandidira pri Skupnosti, odgovorila:

»Kandidiram pri Slovenski skupnosti, ker mislim, da je edino samostojen in enoten nastop vseh slovenskih sil v naši občini (Devin-Nabrežina) poročstvo za obstoj in razvoj naše občine. Mladi imamo dolžnost, da aktivno sodelujemo za doseg teh ciljev!«

Kandidati za pokrajino

OKROŽJE:

1. dr. Rafko DOLHAR - Trst - zdravnik
2. Ivo KRALJ - Slivno - delavec
3. Ivo JEVNIKAR - Trst - univ. študent
4. dr. Pavel PAVLICA - Trst - zobozdravnik
5. dr. Milan STARC - Kontovel - zdravnik
6. Glavko PETAROS - Zabrežec - uradnik
7. Boris GOMBAČ - Ricmanje - pristanišnik
8. Nadja MAGAJNA - Trst - uradnica
9. Matejka PETERLIN por. MAVER - Opčine - gospodinja
10. dr. Teofil SIMČIČ - Trst - časnikar
11. Milan VREMEC - Opčine - uradnik
12. Aleksander MUŽINA - Gropada - uradnik
13. inž. Milan SOSIČ - Opčine - inženir
14. Alojz DEBELIS - Trst-Kolonkovec - kmetovalec
15. dr. Drago ŠTOKA - Prosek - odvetnik
16. Just LAVRENČIČ - Katinara - upokojenec
17. Ignac MARC - Trst - trgovec
18. Silvester OZBIČ - Gropada - sluga
19. prof. Zorko HAREJ - Trst - uradnik
20. Klavdij ZLOBEC - Bazovica - tehnik
21. Edi BERNHARDT - Katinara - poljski čuvaj
22. Vlado REBULA - Mali Repen - tehnik
23. Sergij PAHOR - Trst - časnikar
24. Marino AŽMAN - Rojan - trgov. potnik
25. Silvester METLIKA - Boljunec - električar
26. Mario SEDMAK - Sv. Križ - fotograf
27. dr. Franc MLJAČ - Trst - uradnik
- Devin - Nabrežina - Bojan BREZIGAR - Nabrežina - časnikar
- Milje - Marjan ŠTRAJN - Žavlje - trgovec
- Dolina - prof. Alojz TUL - Mačkolje - profesor

—o—

IZ PROGRAMA ZA REPENTABOR

- Delo za uresničitev kulturnega doma za živahne prosvetne in športne dejavnosti občanov, predvsem mladine.
- Dozidati dva razreda k novi šoli ter zgraditi športno igrišče, da bo mogoč celodnevni pouk.

Če je tvoj naslov zgrešen, če prijatelj ni dobil lista, nas obvesti!

Za vsebino odgovarja Mladinska komisija Slovenske skupnosti, Trst, Ul. Machiavelli 22
Tekoči račun št. 11/126 - Tel. 69126
Tiskarna Graphart, Ul. Rossetti 14 - Trst

Tako si nekateri zamišljajo kraške rezervate